

Şehvetin Yeri ve İslahı

Eûzubillahimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm.

*el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âki-
betü li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ
seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ec-
maîn.*

*İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-
kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi
hedyü muhammedin sallallahu aleyhi ve sel-
lem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle
muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve
külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-mut-
tasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve sellem.*

«مَنْ اشْتَقَ إِلَى الْجَنَّةِ، سَابَقَ إِلَى الْخَيْرَاتِ؛
وَمَنْ أَشْفَقَ مِنَ النَّارِ، لَهَا عَنِ الشَّهَوَاتِ؛ وَمَنْ
تَرَقَّبَ الْمَوْتَ، صَبَرَ عَنِ اللَّذَّاتِ؛ وَمَنْ زَهَدَ فِي
الدُّنْيَا، هَانَتْ عَلَيْهِ الْمُصِيبَاتُ. هَبْ، كَرِ،
وَتَمَّامٌ، وَابْنُ النَّجَّارِ، عَنِ عَلِيِّ.»

*Meni'ştâka ile'l-cenneti sâbeka ile'l-
hayrâti ve men eşfeka mine'n-nâri lehâ ani's-*

*şehvâti ve men terakkaba'l-mevte sabera
ani'l-lezzâti ve men zehide fi'd-dünyâ hânet
aleyhi'l-musîbâtü.*¹

.....

a. Zikir, İstiğfar Ve Salavat

Sana tevbe ediyorum istiğfar ediyorum, estağfirullah, estağfirullah... dersin. Hiç olmazsa 100 kere söyle. Bundan sonra da Allah Allah... de, lâ ilâhe illallah de, en kolayı. *Sübhanallah sübhanallah...* de, en kolayı. Ondan sonra okumak biliyorsan Kur'an sûrelerinden oku, bunlar da hayrattır işte. Bu hayratları yapmak sûretiyle [sevap kazanırsın.] Bunlar parasız hayrat. Bir hayrat var şimdi para vereceksin, zor.

Bir arkadaşın mektubunu okudum şimdi. Gıybet en kötü fena bir şey... “İcbar ediyorlar, konuşursan vereceğim.” diyor. Bizim gibi aldatmaca yok. Biz, vereceğim deriz de vermeyiveririz... Hurma ağaçları yüksek, toplayanlara hurma vâdedermiş hurma sahibi.

¹ Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, XIII, 175, r. 10134; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, I, 226, r. 348; Deylemî, *el-Firdevs*, III, 602, r. 5886; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, XXV, 292, r. -1; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XV, 864, r. 43440; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-evliyâ*, V, 10, r. -1; Hatîb, *Târîhu Bağdâd*, VII, 298, r. -1; İbnü'l-Cevzî, *Mevzu'ât*, III, 180, r. -1; Temmâm, *Fevâid*, I, 27, r. 41.

Binâenaleyh hayırların en kolayı Allah'ın emirlerine imtisal.

Allah Allah Allah...

Lâ ilâhe illallah, lâ ilâhe illallah, lâ ilâhe illallah...

Ondan sonra bildiğimiz sûrelerden *Kulhüvallah*'ları okuruz.

Daha âlâsı;

Sübhanallahi velhamdülillahi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billahi'l-aliyyi'l-azîm.

Sübhanallahi ve bihamdihî sübhanallahil-azîm ve bihamdihî estağfirullah.

Buna benzer tesbihleri ne kadar çok yapabilirsek hayırlara o kadar çok iştirak etmiş oluruz.

Bunlar da muhakkak niyetle olacak. Nasıl ramazan orucu niyetsiz olmuyorsa hiçbir hayır niyetsiz makbule geçmez. Para dağıtacaksın, zekat vereceksin birisine, bunu niyetsiz verirsen, istersen 100 milyon lira ver boşa gider.

Nasıl yatıp kalksan niyetsiz, o boşa gidiyorsa, ramazan orucunu nasıl niyet etmeden tutuyorsan boşa gidiyorsa, yaptığın hayırlar da böyle boşa gider. Niyet şart.

Binâenaleyh her hayırda Allahu Teâlâ'nın rızasını niyet edersin. Sabahleyin kalktın mı ilk işin niyetin hayır olsun. Yapamazsan da niyetlerini hayır et. O hayır niyetlerle defterine hayırlar yazılır inşallah. Bu niyeti katiyen unutma.

“Yâ Rabbi! Ben sabaha dahil oldum el-hamdülillah. Şimdi inşallah ben şöyle hayırlar da yapacağım buna da niyet ettim.” diyerekten yap, inşallah onunla da me'cur olursun.

Hatta niyet o kadar mühim ki, *inneme'l-a'mâlü bi'n-niyyât* bütün kitaplarımızın başında yazılıdır bu. Niyetsiz namazlarımız sahih olmadığı gibi ameller de sahih değildir.

Bir zât, zengince bir adam, hacca gidiyor-muş. Bir dostuna rast gelmiş;

“Hacca gideceğim ben, seni de götürüyüm hadi.”

O da çift sürüyormuş tarlasında;

“E iyi ama ben hacca niyet etmedim bu sene. Ben hacca niyet etmediğim için, hiç niyetim olmadığı için kusuruma bakma, gele-mem.” demiş.

Her şeye niyet şart.

Binâenaleyh hayratlarda da müsabakaya niyet edeceksin;

“Yâ Rabbi! Beni hayırlara sevk eyle!”

Allah sevk etmezse sen kendin gidemezsin, ben de gidemem.

Onun için Allah’tan isteyelim ki;

“Yâ Rab! Bizi hayırlara sevk et! Namaz kılan kullarından et, oruç tutan kullarından et, senin rızanı kazanmaya çalışan kullarından et, sen etmezsen ben bir şey yapamam!”

Yalvar Allah’a böyle, hep yalvaralım.

Hatta iki kardeş varmış böyle, iyi insanlar. Allah şaşırttırmasın, birisi sonradan şaşırmış. Demişler ki;

“Senin kardeş şaşırdı, artık yaramazlık yapıyor.”

“İyi ya!” demiş, “O benim kardeşim, asıl bundan sonra lazım o bana.” demiş.

Bak, “Asıl o benim kardeşim bundan sonra bana lazım!” demiş, yani o yolunu şaşırdı diyerekten onu bırakıvermiyor. Kapanmış secdeye;

“Yâ Rab! O benim kardeşimi ya affet, o benim kardeşimi ıslah et, o eski iyi yola dönsün!” Yalvarıyor Cenâb-ı Hakk’a. Artık neler

diyorsa işte. Kırk gün böyle durmamış, “Onu bırakma yâ Rabbi böyle kötü yollarda!” [diye] 40 gün 40 gece yalvarıyor Cenâb-ı Hakk’a kardeşinin iyi olması için.

Hangimiz yapıyoruz bunu birbirimize yahu?

Azıcık birbirimizin aleyhinde konuşsak yükümüzü çeviriveriyoruz. Selam bile verse kulak asmıyoruz.

Ne oldu?

O yolu şaşırıldı artık!

E senin vazifen şimdi, asıl vazife senin.

Ne yapacaksın?

Yalvaracaksın Allah’a. Nasihat ediyorsun, bakıyorsun tutmuyor. Eh Allah’a kaldı iş artık. Yalvar Allah’a umurundaysa.

Kırkıncı günü olmuş, Allah duayı kabul etmiş, adam gelmiş;

“Kardeş, beni affet. Ben kusurlu idim, çok kabahatler ettim, şöyle oldu böyle oldu. Şimdi ama tevbe ettim artık.” diyerekten birbirlerine yine sarılmışlar, barışmışlar, kardeşliklerine devam etmişler.

Hayratta müsabaka böyle olur aziz kardeş! Dilinin ucunla, “Yâ Rabbi bunu da affet!”

demekle olmaz. Geceleyin uykuyu terk ediyor adam, o kardeşinin kurtulmasını Cenâb-ı Hak'tan diliyor.

Biz de evlatlarımızın ıslahını böyle istesek Allah'tan, onlar da olur.

Ve men eşfeka mine'n-nâri.

Ramazan dersi geçti de, iki şeye insan muhtaç; birisi cennete girmek birisi de cehennemden kurtulmak.

Onun için Ramazan'da vazifemiz dört: Allah'ı zikredeceğiz bir, istiğfar edeceğiz iki, bu Allah için. İki de kendimiz için: [Birisi cenneti istemek.]

“Yâ Rabbi! Bizi cennetlik kullarından et yâ Rabbi!”

Niçin istemeyelim canım?

Cennet rıza evi! Allah bizden razı olursa kor oraya. Razı olmadıktan sonra koymaz oraya Allah bizi. Yani bizi cennete sevip bizden razı olduğun halde demektir o. Bizden razı olacağıın amelleri bize de ihsan et! Yoksa Allah bizden razı olmadan, razı olduğu amelleri işlemeyen cennete koymaz. Cennete girmek için o amelleri işlemeyi de bize lütfeder, ondan sonra bakarsın tevbekâr oluruz, nedâmet

ederiz, pişmanlıklar gelir, rızasının yolundan ayrılmayız, ibadetten ayrılmayız. Kusurlarımız gözümüzün önünden ayrılmaz.

Birisi zikrullah, birisi istiğfar. İki tanesi; birisi cennet isteyeceğiz, birisi de cehennemden sakınmak, korunmak, uzaklaşmak.

Yâ Rabbi!..

Ve men eşfeka mine'n-nâri. “Kim şevkat istiyorsa, cehennemden uzaklaşmak istiyorsa, cehennemin ateşine girmemek istiyorsa.”
Lehâ ani'ş-şehvâti. “Şehvet denilen arzular-
dan uzak dursun.”

Şehvet denilen arzu en büyük felaket. Ne İngiliz'e benzer, ne Amerika'ya benzer, ne de Rus'a benzer, yani hiçbirisine benzemez. O kadar beladır ki ne İngiliz yapabilir onun yapacağı fenalığı, ne Amerika yapabilir, ne de Rus yapabilir, hiçbirisi yapamaz.

Şehvet burada içimizde, dışarıda değil. İçimizde bizimle beraber. Onun ıslahı en evvel şart olanıdır.

Niçin?

Şehvetin seni kötü yerlere sürükler, günah yerlere sürükler, fenalıkları sana yaptırır, e olursun cehennemlik işte.

Bu şehveti yenmek [lazım] ama şehvetsiz de yaşanır mı?

Onsuz da yaşanmaz, çünkü o şehveti de Cenâb-ı Hak bize vermiş. Daha anadan doğarken ilk işimiz şehvet. Ananın memesine yapışıyoruz. Bu şehvet olmasa ananın memesine de yapışamayız. O arzuyu veren de Allah'tır. Ama onu hayırlı yerlerde kullanmak lazım o şehveti. Şehvet ne zamanki hayırlı yerlerde kullanılır, o hayır olur. Hayırsız yerlere gidince o zaman da başımıza bela olur.

Öyleyse;

Ve men eşfeka mine'n-nâri lehâ ani'ş-şehvâti. “Şehvetlerden uzak kalır, men eder kendisini şehvetlerden.”

Bir hadise geldi aklıma. Bu misafirlerin eski yolculuklarında konakladıkları yerler olurdu. Konak yerleri yollarda olur, han. Han gibi yerler var. Bu gelen yolcular orada kalıyorlar, sabahleyin de işini görüp gidiyor.

Fakat bir oda varmış orada, o odaya giren mutlaka ölüyor. Sabahleyin ölüsü çıkıyor adamın.

Odalar dolmuş. Bir yolcu gelmiş, demişler;

“Bak odalar dolu, şurada bir boş oda var ama buraya giren ölüyor. Güveniyorsan kendine gir.” demişler.

Mecbur, kış günü, soğuk hava, dışarıda kalmaktansa; “Eh ölüm de haktır. Kaderimde varsa, öleceksem ölürüm ne yapalım.” demiş, bismillah demiş girmiş içeriye.

Gecenin bir vaktinde içeride bir ışık, aydınlık parıldamış, ay aydınlığı gibi. Adamın da mumu yanıyor içerisinde. Gayet cazip güzel bir kadın. O kadar güzel ki hayran olmamak elde değil. Çok güzel çok da süslü, adama doğru yaklaşıyor. Eh erkekler de insanlık şehveti var ya, ona karşı da bir meyil var.

“Haa! Eyvah!” demiş, “Bak şimdi belaya çattın. Buna uzanırsan cehennem hazır.” demiş.

Elini tutarmış muma, parmağı yanınca;

“Bak buna sabredemiyorsun, Allah’ın gazabına, ateşine nasıl dayanacaksın?”

Sabrediyormuş kendisini, o da orada karşısında dikilip duruyor böyle güzelliğiyle. O da ona bakıyor, o da ona bakıyor, tabii şehvetleri kabırır. Ondan sonra hakkından gelinmez bir hal alır. Elini ateşe tutuyor, diyor;

“Bak cehennem azabı çok büyük, sen bir mumun ateşine dayanamıyorsun kendine gel!” diyor.

Kendine gel diye derken sabah oluyor. Sabah oluyor selametle de o gidiyor, bu da dışarıya çıkıyor.

Nasıl oldu da sen kurtuldun?

“Böyle böyle fekalet geçti başımdan.” diyor.

Bir cin karısıymış, cin kızı. Geliyormuş, kız insan kendisine tasallut edince boğuveriyor onu. O karşısında, delikanlı ona tasallut etmeye kalkınca boğuveriyor bitiyor işi.

Ha bu şehvet, bu dünya işi ama âhiretteki felaket?

Şimdi bizi Allah muhafaza etsin.

b. İnsanın Şehvetlere Karşı Kendini Koruması

Ne kadar günahlara giriyoruz. O gençlerimiz ne kadar çirkin şeyleri söylemeye ağzımız değmez yetişmez. Onları yapmaktan hiç kendilerini alıkoymuyorlar.

Şu kadar düşünmek lazım ki benim aneme veyahut benim kız kardeşime birisi gelir tasallut ederse ben ona razı olur muyum yahu?

“Ben buna razı olmadığım halde bu kardeşim de bir erkeğin kız kardeşi. Bunun ırzına iffetine nasıl elleşebilirim ben?” diyerekten insan biraz düşünmez mi yani?

Bunu ancak gavurlar yapar yahu! Onlar da tabi nikah mikah yok. Korku da yok! Ancak komünistler yapar. Komünistlerde de cezası çok ağırmiş bunun. Komünistlerde de, o komünist olmasıyla beraber, kanunları mucibince bir erkeğin bir kadına tasallutu çok ağır cezalara mucipmiş.

E biz de hürriyet var, demokrasi var, bunlara hiç kimse bir şey demez efendim! Serbesttir oraları.

Allah'ın emri var yahu! Kim ne olursa olsun biz Allah'ın emrine tabiyiz. Müslümanız, Amerika'da da olsak, Rusya'da da olsak, nerede olursak olalım, koynumuza da girse biz ona tenezzül etmeyiz yine.

Yine nasıl bir takım bir zamanlarda ordularımız böyle Avrupa'ya doğru giderken önüne geçmenin imkânını bulamıyorlar, kızlarını süsleyip püsleyip ordumuzun içerisine sokuyorlar ki, “Ne yaparlarsa yapsınlar, tek şunların

ahlâklarını bir bozabilirsek yeter bu bize!” diyor.

Fakat hiçbir asker koynunda bir kıza bakmıyor bile. Müslümanların ahlâkı böyledir işte! Bugünün icatlarına aldanan insanların âkıbetleri felakettir.

Şehvet yalnız kadınlara karşı değil, şehvetin envai çeşidi var. Mesela bugün okuduğum bir kitapta Haris el-Muhâsibî hazretleri; “Zevk ü sefâya aldanmak da netice itibariyle insanı şehvetlere götürür ve cehenneme götürür.” diyor.

Mesela hayatta konforlu bir hayat istiyor insan. Para da var, gayet lüks bir hayat yaşamak istiyor. Bu lüks hayat insanları [felakete sürekler.] Bu lüks hayatta iki tane felaket var; birisi seni felaketlere doğru sevk eder. Etmese de kendine hâkim olsan da, lüks hayatın içerisinde hiçbir günahı işlemiyorsun fakat insanlar bu lüks hayatı yapabilmek için çok para kazanmak mecburiyetindedir. Çok para kazanmak için de mutlaka bu kadar haramlara boyun bükme icap edecek. İşte faizinden tut da çeşidine kadar.

“E ben bunları da yapmıyorum, faize de hiç iltifat etmiyorum. Hep kazancım babamdan mirasından kalmış, alnımın teriyle helal paradan kazanıyorum, kazandığım için de hiç haram da yok.”

Hiç olmazsa da vakitleri boş geçiyor ya, Allah’ı zikredemiyorsun ya o yeter sana. O paraları kazanmak için Allah demekten mahrum kalıyorsun, sabahtan akşama kadar çalışıyorsun vaktin kalmıyor, gecede yatıp sabaha kadar uyumak mecburiyetindesin. Ne gece teheccüte kalkabiliyorsun ne de gündüzdeki gündüz ibadetlerini yapabiliyorsun, bu yeter sana demiş.

Şehvet bak nasıl nerelere kadar gidiyor insana!

Mesela eski zamanın hayatını yaşayan bugün kaç kişi bulabilirsin dünyada?

Hepimiz gayet süslü yiyelim, tatlı yiyelim, evimiz süslü olsun, çoluk çocuğumuz süslü olsun, güzel olsun diyerekten ama dikkat etmezsen ne kadar felaketlere götürür bu. Bunların hepsi fena şeylerdir. İktisatla hareket etmek gerekir. Yalnız paraları biriktirmek iktisat de-

ğildir. İktisat her şeyde lazım. Hayatta da iktisat lazım. Bu hayat muvakkat bize verilmiş bir emanettir, bu emaneti de hırpalamamak şartıyla ona dikkat edeceksin ki gece kalkıp namaz kılabilesin, Allah’a ibadet edebilesin, orucunu tutabilesin.

Şimdi ramazanda mesela;

“Benim işim var ne yapayım? Ben yük taşıyacağım, ağır hizmetlerim var, orucu tutamam.”

O ağır hizmeti bırakıverirsin efendi! O ağır hizmeti ikiye bölersin. Başkasının hizmetindeysen muvakkaten hiç olmazsa ramazanda o işleri bırakıverirsin.

Aç kalırım hoca!

Hiç kalmazsın aç! Hiç kimse aç kalmamış! Açlıktan ölen hiç yok tokluktan ölen pek çok. Tokluktan ölür, açlıktan ölen yoktur. Allah Rezzâk-ı âlemdir. Sana başka yerlerden rızkını verir.

“Senin rızan için bu işi bırakıyorum, bana başka yerlerden iş ver yâ Rabbi!” diye dua edersin.

Demek ki cenneti isteyen hayırlara koşacak. Kimisi cehennemden de korkan, ondan

uzak kalmak isteyen de tüm şehvetlerinin arzularından uzak kalacak.

Ve men terakkaba'l-mevte. “İkinci vazife de ölümü gözle.”

Ölümü gözle! Bu Haris el-Muhâsibî hazretlerinin derslerinden. Her gün burada bekliyor Azrail. Azrail bekliyor gelecek içeriye, “Ben nasıl bulunayım ki o geldiği vakit benim ruhumu alırken nasıl olayım?” diyerekten insan kendini murâkabe etmelidir.

Hâlbuki kapıyı bırak da ölüm bizim kaşla gözümüzün arasında işte bir anda gidiyor insan, bir nefes tıkanıyor gidiyor.

Bunun için;

Ve men terakkaba'l-mevte. “Mevti gözleyen insan.”

Netice itibariyle hepimiz ölüme gideceğiz. Ölüm demek yokluk değildir. Ölüm demek Allah’a gidiyoruz demektir. Mezarlık onun kapısıdır. Ceset orada tabiatıyla çürüyecek yok olacak, onu hepsimiz biliyoruz. Binâenaleyh hepimizin bildiği bu çürüyen cesede itibar etmek akıllı adamın işi değildir. Asıl itibar edilecek o cesedin içindeki kuştur. Kafesin içindeki kuş nasılsa cesedin içindeki de ruhtur. O ruha

kıymet verecek insan, o ruhun güzelleşmesine, o ruhun kemale ulaşmasına ne lazımsa onları yapacaksın.

Bâhusus bunun en güzel ayı ramazan ayıdır işte. Ramazan ayında zikrullahı çok yap, ibadât u tâatı çok yap, istiğfarını çok yap, elinden gelen hayırları da çok yap. Müslüman kardeşlerine iftar ettirmeyi de unutma ama. Bunlar ramazanın mübarek ziynetlerindedir.

“Binâenaleyh ölümü böyle gözünün önünde gözleyen insan, murâkıp, gözlüyor ölümü.” *Sabera ani'l-lezzâti*. “O zaman lezzetlere hiç kıymet vermez.”

Ne yapayım, “Benim ruhumu öldürecek lezzetlerin bana lüzumu yok.” der, bu lezzetlerden uzak kalır.

Kim kalır?

Ölümü gözleyen insan.

Bir de;

Ve men zehide fi'd-dünyâ. “Dünyada zâhidlik yapıyor, yani sofuluk yapıyor.”

Dünyaya kıymet vermiyor, ehemmiyet vermiyor. Dünyanın ne malına ne ziynetine hiç şeysi yok. Öyle iken;

Hânet aleyhi'l-musîbâtü. “Bir musibet gelirse başına hiç de zor gelmez.”

Gelen musibet hiç zor gelmez, *innâ lillâh ve inna ileyhi râciûn* der geçer.

Ne yapalım?

Bilir ki mülk Allah'ındır; bazen verir, bazen de alır. Onun için hiç keder çekmez.

«مَنْ اشْتَرَى ثَوْبًا بِعَشْرَةِ دَرَاهِمٍ وَفِيهِ دِرْهَمٌ حَرَامٌ، لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ لَهُ صَلَاةً مَا دَامَ عَلَيْهِ مِنْهُ شَيْءٌ. ۴. حَم، خَط، كَر، هَب وَضَعَفَهُ، وَتَمَّامٌ،
وَالدَّيْلِمِيُّ، عَنِ ابْنِ عُمَرَ. قَالَ الْعُلَمَاءُ: حَدِيثٌ
لَا يُقْنَعُ بِإِسْنَادِهِ فِي الْأَحْكَامِ.»

*Meni'şterâ sevben bi-aşerati derâhime ve fîhi dirhemün harâmün lem yakbeli'llâhu lehu salâten mâ dâme aleyhi minhü şey'ün.*²

Meni'şterâ sevben bi-aşerati derâhime.
“Her kim bir esvap alıyor on dirheme.”

O zaman.

² Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, VIII, 210, r. 5707; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IV, 13, r. 9257; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IV, 14, r. 9264.

Ve fîhi dirhemün harâmun. “Bu on dirhem içinde dokuzu helal bir tanesi haram.”

Öyle olduğu halde bu esvabı aldığı zaman;

Lem yakbeli'llâhu lehû salâten mâ dâme aleyhi minhü şey'un. [“O elbise onun üzerinde buldukça Allah onun namazını kabul etmez.”]

«مَنْ أَصَابَ مَالًا مِنْ مَأْتَمٍ فَوَصَلَ بِهِ رَحِمًا، أَوْ
تَصَدَّقَ بِهِ، أَوْ أَنْفَقَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، جُمِعَ ذَلِكَ
جَمِيعًا، ثُمَّ قُذِفَ بِهِ فِي جَهَنَّمَ. ابْنُ الْمُبَارَكِ،
كَر، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُخَيْمِرَةَ مُرْسَلًا.»

*Men esâbe mâlen min me'semin fe-vasale bihî rahimen ev tasaddaka bihi ev enfekahu fî sebîlillâhi cumi'a zâliken cemîan sümme kuzife bihi fî cehenneme.*³

Men esâbe mâlen min me'semin. [“Bir kimse günah yoluyla bir mala sahip olsa.”]

Mal sahibi oluyor fakat günah yerlerden kazandı, günah işlerken kazandı bu paraları

³ İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, LX, 409, r. -1; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IV, 15, r. 9265; Hatîb, *Târîhu Bağdâd*, III, 456, r. -1; İbnü'l-Mübârek, *ez-Zühd ve'r-rekâik*, I, 221, r. 625; Ebû Dâvud, *Merâsil*, I, 142, r. 131.

yahut günahlara âlet oldu da kazandı. Nasıl kazandıysa...

Fe-vesale bihî rahimen. “O paralarla ben bir sıla-i rahim yapayım.” dedi.

Para aldı ya eline geçti paralar, mesela tayyareye bindi gitti.

Şimdi şarabı satarsız dükkânda, bunun haram olduğunu bilmeyen yok bugün.

c. Helal Ve Haramın Açık Sınırları

Var mı şarabın haram olduğunu bilmeyen? Kimse yok.

Şimdi helal değildir, apaçıktır. Helallar şunlar, haramlar da bunlardır, apaçıktır. Herkes bilir bunları. Arada müşâbehâtlar vardır.

Acaba?

Şimdi acabalardan kaçmadıkça harama kayarsın. Acabalardan kaçmak lazım. Mesela şimdi bira diyorlar, bira kimisi helal diyor, kimisi de yok haram diyor. Demek ki şüpheli oldu.

Öyleyse ondan ne yapmak lazım?

Kaçmak lazım.

Haramdan bir kere tamamıyla kaçacaksın, şüpheli şeylerden de kaçacaksın.

Şüpheli şeyleri şuna benzetmişler. Bir adamın koyunları var, bir arazide güdüyor fakat bir tarafında da devlet arazisi var.

“Koyunlarını bak buraya sokmayacaksın ha, burası devletin arazisidir, beylik arazi.”

Adam, otlar güzel, o kenarlarda yayarken koyun atlayıveriyor öteki tarafa. Orada güzel otu görünce dayanamaz atlar. Atladı mıydı harama kayar.

Binâenaleyh siz hudutlara yakın gelmeyin, hudutlar haramlardır. Allahu Teâlâ'nın haramlarına yakın olursanız harama kayar gidersiniz, koyunun kaydığı gibi.

Onun için şüpheli şeylerden daima uzak kaçmak ve uzak kalmak lazım.

İki tanesinin daha hikayesini söyleyeyim. Adlarını unuttum ama eski devrin insanları. Bu kitap sahibi Haris el-Muhâsibî'nin şeyhi olan zâtımış.

Bak şeyhlik nasıl oluyormuş aziz kardeş!

Gayet fakir, zarurette. Ekmek peynir almış, yiyecek yeri yok camiye girmiş orada yemiş. Cebinde bir dinar parası varmış oraya düşürmüş yahut oraya koymuş unutmuş onu. Yolda aklına gelmiş yahu bizim para orada

kaldı, dönmüş gelmiş bakmış ki para orada duruyor. Para orada duruyor ama; “Benden başkasının parası yok muydu? Başkası bunu burada bıraktıysa?” demiş, almadan gitmiş.

“Bu para benim olduğunu ne bileyim ben şimdi. Belki başka birisi geldi, o da oturdu o da burada unuttu gitti.” demiş. Binâenaleyh almadan gitmiş.

Hatta Ahmed b. Hanbel’in zannedersen hatırımda kaldığına göre zaruret hallerinde, kılıncı varmış götürmüş birisine rehin vermiş bu kılıncı;

“Bana biraz işte arpa buğday ver yahut para ver. Üç ay sonra beş ay sonra yahut bir ay sonra paranı veririm de alırım ben kılıncımı senden.”

Vakit gelmiş götürmüş parasını. Adama başka kılınçlar da gelmiş, başkaları da rehin kılınçlarını getirmişler. Adam koymuş buraya kılınçlarını;

“Al kılıncını.” demiş.

Bakmış bakmış hep birbirine de benziyor. Benden helal olsun sana demiş. Al paranı, ben bunların hiçbirisini almam.

Neden?

“Belki başkasınınkini alıyorum.” demiş.

Yine bir zâtın birisi, cebi delinmiş paralarını düşürmüş bir yerde. Birisi de görmüş, arkasından koşmuş, yakalamış adamı demiş;

“Amca paraların filan döküldü, topla gel bunları.”

Bakmış hakikaten dökmüş paraları. Gitmiş oraya, aklına yine gelmiş;

“Benden başkasının parası yok mu acaba?” demiş buraya düşüren parayı. Ya bu başkasının düşürdüğü bir paraysa? Ben bunları almam, sen al.” demiş.

Haa, Allah korkusu nasıl oluyor, şehvetlere uymamak nasıl oluyor aziz kardeş!

Off off! Allah kusurlarımızı affetsin, tevfikatı samadaniyesine mazhar etsin.

Dünyaya [aldanmak, bağlanmak...]

Haram değil, o kılıcını alacak oradan, onu bile almıyor. Yere düşürdüğü parayı bile, “Belki başkasının parasını düşmüş olabilir buraya.” diyerekten almıyor.

[*Ev tasaddaka bihî ev enfekahû fî sebîlillâhi.* “Onunla tasaddukta bulunsa veya Allah yolunda sarfetse.” *Cumi’a zâliken cemîan.*] “Ha işte bunlar toplanıyor.” *Sümme*

kuzife bihî fî cehenneme. [“Bunların hepsi toplanır ve kendisi ile birlikte cehenneme atılır.”]

Abdullah b. Mübarek hazretleri muhaddisinden bir zât. İmam Âzam’ın talebesi bu. Bu hadisi İbn Mübarek hazretleri ve İbn Asâkir Kâsım b. Muhaymera’dan mürsel olarak rivayet ediyor.

Allah hepimizi affetsin.

Binâenaleyh hatta İbrahim Ethem hazretleri birisine hizmetkârlık yapıyor. İbrahim Ethem hazretleri deyip geçme! Zamanın padişahı iken padişahlığını bıraktı, “Allah’a padişahlıkla kul olunmaz.” dedi, köleliğe düştü.

Köleliğe düştü, şuna buna hizmet ediyor. Hizmet ederken çalışmış, akşam, “Al paraları.” demiş adam. Demiş ki;

“Bugün sana yapacağım işi layıkıyla yapamadım, almam bu paraları. Helal olsun sana, işim de sana helal olsun.” demiş.

Gündeliğini almıyor, niçin?

“Layıkıyla çalışamadım senin işinde.” diyor.

Ha binâenaleyh böyle haramlardan toplanılan paralarla yapılan sadakalarla kollarımız

böyle sığmaz kendimize. Ondan sonra en niha-
yetinde işte toplanır hepsi cehenneme atılır
vesselam.

«مَنِ اشْتَرَى خَادِمًا فَلْيَضَعْ يَدَهُ عَلَى نَاصِيَّتِهِ، ثُمَّ
يَقُولُ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا
جَبَلْتَهُ عَلَيْهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا
جَبَلْتَهُ عَلَيْهِ؛ وَإِذَا اشْتَرَى دَابَّةً فَلْيَضَعْ يَدَهُ عَلَى
نَاصِيَّتِهَا ثُمَّ يَقُولُ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهَا
وَخَيْرِ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا
وَشَرِّ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ؛ وَإِذَا اشْتَرَى بَعِيرًا
فَلْيَضَعْ يَدَهُ عَلَى ذُرْوَةِ سَنَامِهِ، ثُمَّ يَقُولُ: اللَّهُمَّ
إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا جَبَلْتَهُ عَلَيْهِ،
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا جَبَلْتَهُ عَلَيْهِ. كَر،
عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.»

*Meni'şterâ hâdimen fel-yeda' yedehû alâ
nâsiyetihî sümme yekûlü: Allâhüme innî
es'elüke min hayrihî ve hayri mâ cebeltehû
aleyhi ve e'ûzü bike min şerrihî ve şerri mâ*

*cebeltehû aleyhi ve ize'sterâ dâbbeten fel-yeda' yedehû alâ nâsiyetihâ sümme yekûlü: Allâhümme innî es'elüke min hayrihâ ve hayri mâ cebeltehâ aleyhi ve e'üzü bike min şerrihâ ve şerri mâ cebeltehâ aleyhi ve ize'sterâ ba'îren fel-yeda' yedehû alâ zürveti senâmihi sümme yekûlü: Allâhüme innî es'elüke min hayrihâ ve hayri mâ cebeltehû aleyhi ve e'üzü bike min şerrihâ ve şerri mâ cebeltehû aleyhi.*⁴

Meni'sterâ hâdimen. “Bir hizmetkâr alıyoruz.” *Fel-yeda' yedehû alâ nâsiyetihâ.* “Al-dığımız bu hizmetkârın alnına elimizi koyuyoruz.”

Bir rivayette şehadet parmağını kor, *alâ nâsiyetihâ.*

Gelinlere de böyle yapılır. Gelin eve geldi miydi namaz kılınır, namaz kılındıktan sonra elini alnına, elini böyle şehadet parmağıyla gelinin alnına kor. Alnına koyduktan sonra bu duayı okur:

Allâhüme innî es'elüke min hayrihâ ve hayri mâ cebeltehû aleyhi.

⁴ İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, XXI, 479; Ali el-Muttakî, *Ken-zu'l-ummâl*, IX, 87, r. 25096; İbn Ebî Âsım , *es-Sünne*, I, 84, r. 191.

“Yâ Rabbi! Bu kadının hayır, verdiği hayırlarından hayırlar isterim.”

Hayırlı olsun bu kadın yani. Bunun hilka-tinde de yarattığın bir hayırlar vardır, o hayırlardan ben de müstefit olayım, bunun hayrını bize ihsan et.

Ve e'ûzü bike min şerrihî ve şerri mâ cebeltehû aleyhi.

“Yâ Rabbi! Bunun kendisinde olan şerlerden, huyu da şerli olarak yaratılmış. Bu şerli olarak yarattığın huylardan da sana sığınırım yâ Rabbi!”

Bunun şerlerinden muhafaza et, hayırlarına bize nasip et.

İlk gece dua bu olacak.

“Yâ Rabbi! Bu gelinin hayrını ihsan et, şerlerinden de bizi muhafaza et.” dememiz lazım gelirken bunu kaç kişi yapıyor bilmem. Evlenme kitaplarında da yazılıdır bu. Evlenme kitaplarını evlenecek olan insanların da hiç olmazsa bir an evvel alıp okuyup ona göre kendisini de hazırlaması lazım. Evlenmek de kolay bir şey değildir.

Geçen birisini dinledim. Yeni alınan gelinle güvey gelmişler hoca efendinin yanına,

“Hoca efendi bizim nikahımızı kıyıver bakalım.” demişler.

E oğlum siz kimsiniz?

Allah’ın kullarından bir kuluz.

E iyi ama müslüman mısınız?

Evet.

“Müslümanlığın şartlarını söyleyin bakalım bana.”

Derken kaçmışlar.

Müslümanlığın şartı bilinmeden, 32 şart bilinmeden nikah olmaz. Olan nikah işte belediye nikahı gibi bir nikahtır o. Nikahta iki tarafın Allah’ı bilmesi, peygamberi bilmesi, kitabı bilmesi, işte âhirete inancı filan sayılan şartların insanın üzerinde bulunması lazım. Ama hepsini yapamıyoruz, yapamasak da bilmek lazım yani. Bilmedikçe de olmaz.

Onun için aldığımız kölelerde hayrını isteyeceğiz şerlerinden de sakınacağız.

Cenâb-ı Hak da tabi bize hayırlılarını ih-san eder, şerlilerinden de korur.

d. İhtiyaçlarımızı Allah'a Arzetmek

Ve ize’şterâ dâbbeten. “Hayvan aldık, at, inek bir şey aldık.” *Fel-yeda’ yedehû alâ nâsi-*

yetihâ. “Yine aldığımız bu hayvanın da parmağını bunun altına koy, yukarıda dediği duayı bunun içinde de de.”

Allâhümme innî es’elüke min hayrihâ ve hayri mâ cebeltehâ aleyhi ve e’ûzü bike min şerrihâ ve şerri mâ cebeltehâ aleyhi.

Bazı hayvan teper, bazı hayvan ısırır, bazı hayvan huysuz olur yanına sokmaz. İşte bunu isteyeceksin ki o hayvan sana hayırlı olsun, şerlerinden de korunasın. Sütünü vermez şey yapmaz.

Ve ize’şterâ ba’îren. “Bir deve aldık.” *Fel-yeda’ yedehû alâ zürveti senâmihi.* “Yine ona da aynı surette, onun da, *senâm* diyorlar, hörgüç dediğimiz devenin o belinin ortasındaki o kabarık yere elini kor, yine aynı duayı okur.”

Allah da inşallah bu vesile ile insanları bunların şerrinden de muhafaza eder.

İhlas ile bu dualar yapılırsa, çok şükür güzel olur inşallah.

«مَنْ أَصَابَهُ هَمٌّ أَوْ غَمٌّ أَوْ سَقَمٌ أَوْ شِدَّةٌ، فَقَالَ: اللَّهُ رَبِّي لَا شَرِيكَ لَهُ، كُشِفَ ذَلِكَ عَنْهُ. طَب،⁽⁵⁾ وَالْخَرَائِطِيُّ، عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ عُمَيْسٍ»

*Men esâbehû hemmün ev ğammun ev sekamun ev şiddetün fe-kâle: Allahu rabbî lâ şerike lehu küşife zâlike anhü.*⁶

Bak ne güzel!

“Bir insana isabet eden bir hemm; kaygılar musibetler, gam; bildiğimiz gam işte, sekam; hastalık, iç ve dışta nerede olursa.” *Ev şiddetün*. “Yahut insanı bunaltan bir hal, şiddetli bir vaka, bir hadise geldi.” *Fe-kâle*. “Bu adam diyor.”

Ölç kendimizin Müslümanlığını!

Fe-kâle. “Diyor ki.” *Allahu rabbî lâ şerike lehû*. “Yâ Rab! Senin şerikin yok, sen benim rabbımsın. Şunları benim üzerimden gider.”

(5) قوله: «عُمَيْسٍ» كذا عند الكل، وعند أ.ض: «عُمَيْشٍ».

⁶ İbn Ebi'd-Dünyâ, *el-Ferec ba'de's-şidde*, I, 56, r. 48; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, XII, 462-463, r. 9749; Taberânî, *ed-Duâ*, I, 313, r. 1029; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, XXIV, 154, r. 396; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, II, 119, r. 3421; Harâitî, *Mekârimü'l-ahlâk*, I, 340, r. 1051.

Duasını da yapıyor, yalnız bu kadar diyor.
Öyle demesiyle;

Küşife zâlike anhü. “Bu dert, tasa, gam neler varsa gider onların hepsi.”

Hiç bir şey kalmaz, yani açılır.

Taberânî ve el-Harâitî Esmâ binti Ümeys’ten rivayet etmişler.

Ümeys kızı Esmâ’dan ki, bu Esmâ evvela Cafer es-Sadık hazretlerinin hanımıymış. Fakat o zaman müslüman olmadığı için ilk devirde bırakmış onu. Sonra müslüman olunca Ebû Bekr-i Sıddîk hazretleri almış bu hanımı. Sonra o da vefatından sonra Hazreti Ali Efen-dimiz almış bu hanımı.

Bu hanımdan rivayet olunuyor bu hadis. Peygamberden dinledim diyor.

“Binâenaleyh bunu dersin senden hastalıklar gider.”

Gidiyor mu şimdi bizden bu hastalıklar?

Gitmiyor.

Demek ki ağzımız bu duaya layık değil.

Kendimizi ıslah etmek lazım! İşlerimizi bırakıyoruz başkalarının ayıplarıyla meşgul oluyoruz. En büyük kabahatımız burada! Kendi kabahatımız dopdolu.

«مَنْ أَصَابَتْهُ فَاقَةٌ فَأَنْزَلَهَا بِالنَّاسِ، لَمْ تُسَدِّ
فَاقَتُهُ؛ وَمَنْ أَنْزَلَهَا بِاللَّهِ، أَوْشَكَ اللَّهُ لَهُ بِالْغِنَى
إِمَّا بِمَوْتٍ عَاجِلٍ أَوْ غِنَى عَاجِلٍ. حم، د، ك، ق،
عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ.»

*Men esâbethü fâkatün fe-enzelehâ bi'n-nâsi, lem tusedde fâkatühü ve men enzelehâ billâhi evşeke'llâhu lehu bi'l-ğınâ immâ bi-mevtin âcilin ev ğınâ âcilin.*⁷

Fâka, ihtiyaç.

“İhtiyaç hasıl oldu bizde.” *Fe-enzelehâ bi'n-nâsi*. “Dedik ki, ‘Yahu bu akşam aç kaldık be! Bayram da geliyor, çoluğun çocuğun üstü başı da yok. Her gün başımın etini yiyorlar. Aman bize biraz yardım et, başka çare kalmadı artık, gelirimiz de yok başka taraftan.’ İnsanlara söylüyoruz, ‘Bize yardım edin, başka çaremiz yok, açız!’”

⁷ Ebû Dâvud, "Zekât", 28, r. 1645; Tirmizî, "Zühd", 18, r. 2326; Ahmed b. Hanbel, I, 407, r. 3869; Ahmed b. Hanbel, I, 442, r. 4219; Hâkim, *el-Müstedrek*, I, 566, r. 1482; İbn Ebî Şeybe, *Müsned*, I, 227, r. 337; Bezzâr, *Müsned*, IV, 286, r. 1458; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, IX, 216, r. 5317; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, IX, 275, r. 5399; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, IV, 328, r. 7869; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VI, 473, r. 16608; İbnü'l-Mübârek, *ez-Zühd ve'r-rekâik*, II, 34.

Fâkatün fe-enzelehâ bi'n-nâsi. “İnsanlara bunu arz ediyor.” *Lem tusedde fâkatühû.* “Bu adamın ihtiyacı gitmez.”

Bu adamın ihtiyacını insanlar bir araya gelse bu adamın ihtiyacını gideremezler, gitmez. Çünkü mahluk âciz, âcize arz ediyor hâlini. Âcize arz ediyor hâlini! Hâlini Hâlık’a, yaradana arz etse iş düzelecek.

Haa;

Ve men enzelehâ billâhi. “Her kim bu hâcetini Allah’a arz ederse, getirirse.” *Ev-şeke’llâhu lehû bi'l-ğınâ.* “Umulur ki Allah onu çok güzel zengin yapar.”

Nasıl yapar?

Hiç ummadığın yerden zengin yapar Allah.

İmmâ bi-mevtin âcilin. “Ya canı alınır kurtulur gider.” *Ev ğınâ âcilin.* “Yahut çabuk bir zenginlik gelir ona.”

Bak ne kadar güzel dersler!..

Ahmed b. Hanbel, Ebû Davud, Hakim ve Beyhaki’nin İbn Mes’ûd’tan rivayet ettikleri bir hadis.

Yine bir tane daha var, çok güzel bir hadis.

«مَنْ أَصْبَحَ مَحْزُونًا عَلَى الدُّنْيَا، أَصْبَحَ سَاخِطًا
 عَلَى رَبِّهِ؛ وَمَنْ أَصْبَحَ يَشْكُو مُصِيبَةً نَزَلَتْ بِهِ،
 فَإِنَّمَا يَشْكُو رَبَّهُ؛ وَمَنْ دَخَلَ عَلَى غَنِيٍّ فَتَضَعَّعَ
 لَهُ، ذَهَبَ ثُلُثًا دِينِهِ؛ وَمَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ فَدَخَلَ
 النَّارَ، فَهُوَ مِمَّنِ اتَّخَذَ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوعًا. هَبْ،
 خَط، عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ.»

*Men esbaha mahzûnen ale'd-dünyâ es-
 baha sâhiten alâ rabbihi ve men esbaha yeşkû
 musîbeten nezelet bihi fe-innemâ yeşkû rab-
 behu ve men dehale alâ ğaniyyin fe-teda'da'a
 lehu zehebe sülüsâ dînihî ve men karâe'l-
 Kur'âne fe-dehale'n-nâre fe-hüve mim-
 meni'ttehaze âyâtillâhi hüzüven.*⁸

Men esbaha. “Sabaha çıktık.”

Nasıl ama?

Mahzûnen ale'd-dünyâ. “Yahu bugün biz
 ne yapacağız; eve şu da lazım bu da lazım, ha-
 nım şunu ister çocuklar bunu ister, bunların
 hiçbirisi de üzerimizde yok.”

⁸ Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, XII, 374, r. 9572; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, III, 226, r. 6271; Hatîb, *Târîhu Bağdâd*, VI, 19, r. -1; Şâşî, *Müsned*, II, 87, r. 609.

Düşünüyor düşünüyor, doluya koyuyor almıyor, boşa koyuyor olmuyor mahzun, kederli.

Ale'd-dünyâ. “Dünya işleri olmadı, işten çıkmış, başka yer bulamıyor.” *Sâhiten ale'l-hüzün.* “Bundan dolayı da kendisinde üzüyor. Buna üzülrse.” *Esbaha sâhiten alâ rabbihî.* “Bu adam Allah’a kızmış olaraktan, Allah’ı kendisine kızdırmış olaraktan sabaha çıkmış olur.”

Çünkü *li-ademi'r-rıza bi-kadâillah.* “Allah’ın hükmüne razı olmuyor.”

Mesela işten çıkmış yahut ne olmuş azıcık para geliyor eline. Buradan çok bir para geliyordu ondan mahrum kaldı. O az parayla geçinemeyecek.

Geçinemeyecek diye bir şey yok! İsrafın önlerini kapayalım, dünya altınla dolar bize. İsraf, yalnız berbat eden herşeyi.

Lüks hayat yok mu?

Belimizin kemiğini kırıyor işte o, herkes de buna âşık.

“Binâenaleyh dünyaya mahzun olarak sabahlayan, çıkan insan.” *Esbaha sâhiten alâ rabbihî.* “Rabbisine kızarak sabahlıyor.”

Hakkın mı var yahu?!

Ve men esbaha yeşkû musîbeten. “Sabahlamış yine kalkmış sabahleyin, ay ay işte belim ağrıyor, dişim ağrıyor, karnım ağrıyor diye önüne gelene şikayet ediyor. Bu şikayetten dolayı.” *Nezelet bihî.* “Ona inen herhangi bir dertte.” *Fe-innemâ yeşkû rabbehû.* “Bu adam rabbısını şikayet ediyor demek.”

Sen şu halini Allah’a aç, ondan iste şifayı.

Onu âleme dert yanmakla ne çıkar, âlemi rahatsız ediyorsun?

Ve men dehale alâ ğaniyyin. “Bir zenginin evine, zengine zenginin yanına gittik.” *Feteda’da’a lehû.* “Ona eğildik büküldük, şöyle büyük insansınız, şöyle muhterem kimsesiniz.”

Herifin koltuklarını kabartmak için bir takım dillerde dökerekten.

Zehebe sülüsâ dînihî. “Onun dininin üçte ikisi gider, üçte ikisi gider.”

Otuz okka yahut otuz dirhem dini varsa yirmisi gider onun.

Niçin?

O zengine boyun büktüğü için, ona dalkavukluk yaptığı için. Tevâzuu zengine dalkavukluk. Bir zenginin gözüne girecekte ondan bir şeyler koparacak.

Zehebe sülüsâ dînihî. “Bundan dolayı dininin üçte ikisi gider.”

Ve men karae'l-Kur'âne. “Bu da Kur'an okuyor.” *Fe-dehale'n-nâre.*

Nasıl olur

e. Zenginliğe Değil, İslamî Değerlere Hürmet Etmek

Kur'an okuyan insan cehenneme girsin?

Fe-dehale'n-nâre. “O da cehenneme giriyor.” *Fe-hüve mimmeni'ttehaze âyâtillâhi hüzüven.* “Çünkü Allah'ın kitabı olan Kur'an'ı eğlence yapmış.”

Musikî kaidelerine uydurdu, sevahîden okur, işte ne derler ona, çeşitinden adları var, musikicilerin bildiği şeyler. Okurken de beğenireyim halka diyerekten onlara benzetir, o musikî nağmelerini yaparaktan okur. Bu surette okuyan kâri cehenneme gidiyor.

Kur'an Allah rızası için okunur. Kimsenin keyfi için okunmaz kimseye de kendini beğendirmek için okunmaz. Seni Allah beğensin yeter. Sen Allah'ın kelamını Allah'ın rızası için okuyacaksın. Bunu okurken de ona lazım gelen hürmet ve saygıyı göstererekten, abdestli olaraktan cami gibi temiz bir yerde dizlerinin

üzerine oturmuşsun. Öyle yaslanarak, yan yatarak, öyle terbiyesizce şeyler olmaz. Biraz onunla muhabbet eder, birazında okumaya başlar, olmaz öyle şey! Biraz konuşur biraz da okur olmaz öyle şey! Kur'an okuyorsan Allah'a vereceksin kendini! Öyle hem konuşayım hem okuyayım olmaz.

Allah esirgesin.

Buna *hüzüv* diyorlar. *Hüzüv*, sefa eğlence gibi.

Allah muhafaza.

Bunu İbn Mes'ûd hazretleri rivayet etmiş.

Burada bir hadiste;

«لَعَنَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فَقِيرًا تَوَاضَعَ لِغَنِيِّ مِنْ أَجْلِ
'⁹ مَالِهِ. مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ مِنْهُمْ فَقَدْ ذَهَبَ ثُلُثَا
دِينِهِ. الدَّيْلَمِيُّ، عَنْ أَبِي ذَرٍّ.»

*Le'anallâhu azze ve celle fakîren tevâda'a li-ğaniyyin min ecli mâlihi. Men fe'ale zâlike minhüm fekad zehebe sülüsâ dînihi.*¹⁰

(9) قوله: «فَقَدْ ذَهَبَ ثُلُثَا» كذا عند الدَّيْلَمِيِّ، وعند أ.ض: «فَقَدْ ثُلُثَا».

¹⁰ Deylemî, *el-Firdevs*, III, 467, r. 5449; Suyûtî, *Leâli'l-*

Le'anallâhu azze ve celle fakîren tevâda'a li-ğaniyyin. “Allah lanet etsin o fakire ki zengine tevâzu gösteriyor.”

Zengine tevâzu gösterenin, dalkavukluk yapan, zenginliğinden dolayı ona hürmet gösteren, bunları yapan mesela *le'anallah.* “Allah lânet eder.”

Onun zenginliği onun olsun, ne yapalım. Biz ona zenginliğinden dolayı iltifat etmek mecburiyetinde değiliz ancak müslüman olsa, Müslümanlığından dolayı [saygı gösteririz.] Beş vakitte camimize geliyorsa, hayırlarımıza iştirak ediyorsa, eh cemaatimizden de, e ona teşekkür ederiz. Hayırlarımıza iştirak etmeyen, camimize gelmeyen, isterse milyarder olsun ne olacak, bana ne! Onun hesabını yine o verecek.

Bak şimdi bir tane daha çok mühim;

Masnû'a, II, 272, r. -1; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, III, 230, r. 6288.

«مَنْ أَصْبَحَ وَهَمُّهُ غَيْرُ اللَّهِ، فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ؛ وَمَنْ
أَصْبَحَ لَا يَهْتَمُّ بِالْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ مِنْهُمْ. ك، هب
وَتُعْقَبَ، وَابْنُ النَّجَّارِ، عَنْ أَنَسٍ، وَابْنِ مَسْعُودٍ.»

*Men esbaha ve hemmühû ğayrullâhi fe-
leyse minallâhi ve men esbaha lâ yehtemmü
bi'l-müslimîne fe-leyse minhüm.*¹¹

Men esbaha. “Sabaha dâhil oldu.”

Dikkat et!

Ve hemmühû ğayrullâhi. “Derdi imanı
para veyahut zevki sefası.”

Parası var da, derdi imanı, “Bugün nerede
yaşayayım, nereye gideyim, nasıl akşamı geçi-
reyim?”

Derdi bu.

Fe-leyse minallâhi. “Onun Allahu Teâlâ
yanında zerre kadar kıymeti yok.”

İkincisi;

Ve men esbaha. “Yine sabahladı adamca-
ğız.” *Lâ yehtemmü bi'l-müslimîne.* “Fakat
müslümanların hâliyle alakadar değil.”

¹¹ Hâkim, *el-Müstedrek*, IV, 356, r. 7902; Beyhakî, *Şuabu'l-
îmân*, XIII, 155, r. 10102; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XVI,
11, r. 43706; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-evliyâ*, III, 48.

“Müslümanların hâli ne olacak bugün böyle?” demiyor, ne olacağız demiyor. Müslümanlık namında bir tefekkürü yok, düşüncesi yok.

Müslümanların hâli ne olacak?

Belki şimdi söylememde yersiz olur ama Allah kusurlarımızı affetsin. Müslümanlar diyorlar ki şimdi bak yekvücuttur diyorlar, yani ceset gibi. Ceset nasıl binlerce azası parçası var fakat bir parça. El buna hizmet eder, göz buna hizmet eder, kulak buna hizmet eder, ayak buna hizmet eder, el buna hizmet eder. Ama, parçaları vardır ama işi birdir. Allah vücudu bina gibi yapmıştır. Bina diktin, bir sürü taş var fakat hepsi bu binanın teşekkülüne yardım etmişler bu binayı meydana getirmişler. Müslümanlık böyle olması lazım gelirken bugün Müslümanlığın haline bir bakıver!

Ağlamak mı düşer gülmek mi düşer, ne düşer?

Herkes bir tarafa çekmiş böyle! Artık kim ne tarafa sürükleyebilirse.

Aziz kardeş!

Sakın ha müslümanız diye güvenme. Bak Çin 800 milyon diyorlar fakat bir idarecisine

bakın! Sekiz yüz milyon insanı oynatıyor parmağının üzerinde.

Kaç kişidir bilmem onlar?

İdareci tabakasıdır işte onlar. Sekiz yüz milyon insanı parmağında oynatıyor. İşte Rusya burada, 200 milyon mu diyorlar ne diyorlar. E 40-50 milyon da Türk var diyorlar.

Kaç para eder ya?

Oynatıyor parmağının üzerinde herif, istersen bir defa aykırı kanuna iş gör bak ne yapıyor adamı?

Sallandırıyor gidiyor, Sibirya'ya sürüyor yok oluyorsun gidiyorsun.

Müslümanlık öyle para etmiyor saygısızlıkla, Müslümanlık müslümanlar namına hizmet etmekle Müslümanlık olur. Müslümanlık namına hizmet etmeyen insanlar, müslümanların düşmanlarına yardım eden insanlar, şimdi o da gelecek orada, müslümanların düşmanlarına yardım eden, müslümanların aleyhinde bulunan insanlara yardım edenlerin müslümanlıkta nasibi bile yoktur!

Nasibi bile yoktur onların! Bunlar burada kitaplarımızda açaçık yazılmışken bak bugün yine müslümanların haline sen, ağlama da dur.

Onun için diyor ki;

Ve men esbaha lâ yehtemmü bi'l-muslimîne. “Bu müslümanların hayatıyla ilgilenmiyor, bana ne diyor.”

Şimdi seçim yapacaklar yakında. Bu komünist denilen partilerin çoluğu çocuğu koşar buraya reyini vermek için. Müslüman;

“Bana ne canım neyime lazım Allah Allah! Ben bunlarla mı uğraşacağım. Hava da şimdi soğuk, kar da yağmur da yağıyor. Otur hanım, sen de otur ben de oturayım.” [der,] çıkmaz. Gitmez oraya reyini vermeye. Sonra musibet başına geldi mi “Aman yâ Rabbi! Bu nedir?” diye ağla istediğin kadar.

Lâ yehtemmü bi'l-muslimîne. “Müslümanların şeyisine yardım etmiyorsun ne yapalım, derdinle meşgul olmuyorsun.”

“Müslümanların derdiyle meşgul olmayan.” *Fe-leyse minhüm.* “İşte onlardan değildir vesselam.”

Ben demiyorum Resûlullah diyor.

Hakim, Beyhaki, İbnü'n-Neccâr Enes ve İbn Mes'ûd'tan rivayet etmişler.

Allah kusurlarımızı affetsin de İslâm'a ve İslâm'dan yana ve müslümanlara hizmet eden sevgili kullarının arasına kabul etsin bizleri.

Bak şimdi;

«مَنْ أَصْبَحَ صَائِمًا. مَنْ عَادَ مَرِيضًا. مَنْ شِيعَ
جَنَازَةً: مَنْ جَمَعَهُنَّ فِي يَوْمٍ دَخَلَ الْجَنَّةَ. طَبَّ،
عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ.»

*Men esbaha sâimen men âde marîden.
Men şeyye'a cenâzetten: Men ceme'ahünne fî
yevmin dehale'l-cennete.*¹²

Men esbaha sâimen. “Şimdi ramazan el-hamdülillah, sabahladık oruçlu olarak.”
Men âde marîden. “Bir hastayı gidip ziyaret ediyor.”
Men şeyye'a cenâzetten. “Bir de cenaze olmuş.”

Fatih'te mesela her zaman bulunur. Namaza gitmiş, bir de cenaze var onu da geçiriyor, yerine kadar götürüyor.

Oruçlu olmak bir, marîzi ziyaret etmek iki, cenazeyi götürmek üç.

¹² Ahmed b. Hanbel, III, 118, r. 12181; Abdürrezzak, *Musanef*, III, 593, r. 6765; İbn Ebî Şeybe, *Musanef*, II, 444, r. 10844; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, XI, 143, r. 11300; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, V, 2478, r. 6035.

Men ceme'ahünne fî yevmin. “Şu üç şeyi bir günde kim yapabilirse.” *Dehale'l-cennete.* “Cennete girer.”

Şimdi altında bir ikinci rivayette ise;

«مَنْ أَصْبَحَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ صَائِمًا، وَعَادَ مَرِيضًا،
وَأَطْعَمَ مِسْكِينًا، وَشَيَّعَ جَنَازَةً، لَمْ يَتَّبِعْهُ ذَنْبٌ
أَرْبَعِينَ سَنَةً. كُ، عَد، هَب ضَعِيفٌ، عَنِ جَابِرٍ.»

*Men esbaha yevme'l-cumu'ati sâimen ve âde marîdan ve et'ame miskînen ve şeyye'a cenâzetem lem yettebi'hü zenbün erba'îne seneten.*¹³

Men esbaha yevme'l-cumu'ati sâimen. “Cuma gününde oruçlu oluyor.”

Razaman'a mahsus değil, ramazanın dışında. Ramazanda da dahil tabii, ramazanda daha kolay. Cuma günü oruçlu tabiatıyla.

Ve âde marîdan. “Bir hastayı da ziyaret ediyor yine.”

¹³ Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, V, 381, r. 3582; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XV, 860, r. 43425; İbn Adî, *el-Kâmil*, III, 508.

Müslümanlığın vazifesi bu. Hastalarımıza gidip, “Geçmiş olsun kardeşim, nasılsın, bir ihtiyacın var mı?” diyerekten müslümanların birbirleriyle ilgili olması lazım.

Nitekim büyük dert başka birde küçük dert, komşularımızla alakadar olacağız. Müslümanlığın iktizası. Halbuki ben ne komşumu tanıyorum ne komşu beni tanıyor.

Ve et’ame miskînen. “Bir miskine de yiyecek bir şey verilir, yedirilir.” *Ve şeyye’a cenâzetten.* “Bir de cenazeyi, bak cenaze cenazede bulunmak çok sevap.”

Niçin?

Günah-ı kebâiri hiçbir şeyi affetmiyor. Günah-ı kebâie çok. Halbuki cenazenin her salından, götürdüğün her adımda bir günah-ı kebâir affoluyor.

Sebebi?

Müslümanlar ölülerine de hürmet etsinler birbirlerine hürmet etsinler diyerekten Allahu *celle ve alâ* bunu kabul ediyor.

Öyle iken biz, arabalar da icat oldu artık, cenaze götürmekte yok şimdi. Arabaya koyduk muydu tamam yallah! Gelin götürür gibi götürüyorlar.

“Demek ki Cuma günü sâim olmak bir, ikincisi hastayı ziyaret etmek, üçüncüsü bir miskini it’âm, dördüncüsü cenazeye teşyî ederse.” *Lem yettebi’hü zenbün erba’îne seneten.* “Ona kırk sene günah dokunmaz.”

Hâkim, İbn Adî, Beyhaki Câbir’den rivayet etmişler.

Bazıları bu hadise zayıf demişlerse de diğer hadislerle takviye olunuyor bunlar, kuvvetleniyor.

Bu başka hadislerle beraber beş adet olacak: Cuma günü sâim olmak bir, ikincisi hastayı ziyaret etmek, üçüncüsü bir miskini it’âm, dördüncüsü cenazeye teşyî etmek ve beşincisi sadaka vermek.¹⁴

«مَنْ أُصِيبَ بِمُصِيبَةٍ فِي مَالِهِ أَوْ جَسَدِهِ،
وَكَتَمَهَا وَلَمْ يَشْكُهَا إِلَى النَّاسِ، كَانَ حَقًّا عَلَى
اللَّهِ تَعَالَى أَنْ يَغْفِرَ لَهُ. طَب، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ.»

*Men usîbe bi-musîbetin fî mâlihi ev cese-dihî ve ketemehâ ve lem yeşkühâ ile’n-nâsi kâne hakkan ale’llâhi te’âlâ en yağfire lehû.*¹⁵

¹⁴ Levâmi’l-ukûl, IV, 301.

¹⁵ Taberânî, *el-Mu’cemü’l-kebîr*, XI, 184, r. 11438; Taberânî,

“Birisi sana rahatsızlık verdi, o musibet isterse malında olsun.”

İflas etti yahut kaybetti bugün ticaretini.”

Ev cesedihî. “Veyahut cesedinde bir hastalık belirdi.” *Ve ketemehâ.* “Onu sakladı.”

Ben böyle iflas ettim demiyor kimseye, zarara düştüm demiyor. Böyle böyle hastayım da demiyor, saklıyor halini.

Ve lem yeşkühâ ile'n-nâsi. “Kimseye de şikâyet etmiyor, sabrediyor, Allah verdi.” diyor.

Şu var ki bütün musibetler hep günahların neticesidir. Bunu ben tecrübe ettim, günahların neticesidir. Günahlar gidince hastalıklarda gidiyor. Günahları da yani kolay bir şey değil günahlardan da kurtulmak. En büyüğü gafletle geçirdiğimiz saatler, dakikalar yahu. Boş geçiriyoruz.

Kâne hakkan ale'llâhi en yağfire lehû. “Böyle musibetini saklayan, insanlara şikâyet etmeyen, Cenâb-ı Hak diyor ki.” *Hakkun*

el-Mu'cemü'l-evsat, I, 224, r. 737; Makdisî, *el-Muhtâre*, XI, 225, r. 220; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, III, 309, r. 6696.

ala'llah. “Benim üzerime haktır ki onu mağfiyet edeyim.”

Mağfiretine vesile oluyor.

Allah kusurlarımızı affetsin. Tevfikatı samadaniyesine mazhar etsin. Razı olduğu amel-leri bize işletsin, razı olduğu halde de bizim dünyadan âhirete göçmemizi bu mübarek ramazan hürmetine bize nasibi mukadder eylesin.

İslam'ın şartlarının şöyle yine bir gözden geçirelim:

Hayırlara müsabaka, Allahu Teâlâ'nın zikri, namaz tesbihleri, sabah namazlarına devam, arkasından tesbihleri böyle çekmek, hangisi olursa olsun. Sonra kötülüklerden korunmak kaçınmak, sonra istiğfara devam etmektir. Daima dualarımızda da; “Yâ Rabbi! Cennetini ver, cehenneminden bizi koru!” duasını da unutmamak. Haramlardan son derece uzak kalmak, bir de halimizi Cenâb-ı Hakk'a arz edip insanlara arz etmemek.

Bizim şeyler ilan yapıyorlar ya, arabalara otomobillerin arkasına filan. “Şu şunu satıyor bu bunu satıyor.” diye reklamlar yapıyorlar.

Arabistan’da bütün Arap arabalarına onlar reklamlarında arabalarının arkasına bu kelimeleri yazıyorlar ki;

“Kim ki derdini Allah’tan gayriye söyler, onun derdi bitmez.”

Derdimizi Allah’a arz edelim, kusurlarımızın affını Cenab-ı Hak’tan dileyelim, bu mübarek ayda meleklerle benzemeye çalışalım.

Allah cümlemizi affetsin, sevgili kullarının arasına kabul etsin cümlemizi inşaallah. Gelecek senelerin ramazanlarına da hayırlısıyla, hayırlı ömürlerle kavuşmak da nasip etsin cümlemize, selamet eylesin bize.

el-Fatiha.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün HADİS DERSLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

